

Première van Hugo Morales Murguía op Festival Dag in de Branding

Zingende boormachines en vibrators

Componist Hugo Morales Murguía maakt alledaagse voorwerpen tot muziekinstrumenten. Op Festival Dag in de Branding klinkt muziek van boormachines en vibrators.

Componist Hugo Morales Murguía: 'Ik moet voorwerpen zelf in handen hebben om te zien of en hoe ik ze kan gebruiken.' | Foto: PR

Door Frans van Hilten

Vijfentwintig paardenkaken. Voor dat instrumentarium componeerde Hugo Morales Murguía (Mexico City, 1979) het stuk 'Equid'. Hij won er in 2017 de Willem Pijper Prijs van de Johan Wagenaar Stichting mee. Diezelfde stichting nodigt hem nu uit voor Festival Dag in de Branding, waar op zaterdag 4 maart zijn nieuwe werk 'Automatic Means of Human Labour' in première gaat.

"Het stuk gaat over arbeid," vertelt de componist. "Fysieke arbeid tegenover geautomatiseerde arbeid. Al een belangrijke tegenstelling sinds de industriële revolutie, maar extra actueel in deze tijd waarin artificial intelligence en technologie het werk van mensen steeds vaker overnemen."

Dag in de Branding kondigt het stuk aan als 'balancerend op het snijvlak van geluidscompositie, muziektheater en fysieke performance'. "Mijn stukken zijn altijd heel visueel," licht Morales Murguía toe. "Normale instrumenten zet ik op andere manieren in dan gewoon, bijvoorbeeld door een viool aan de achterkant te bekloppen of de snaren als geleiders voor stroom te gebruiken. Of ik gebruik juist andere

voorwerpen als instrumenten. Dat geeft een element van muziektheater aan het geheel."

Sonologie

Morales Murguía's wijze van componeren sluit aan bij de lessen die hij aan het Koninklijk Conservatorium verzorgt. Ooit studeerde hij er zelf compositie én sonologie bij Giilius van Bergeijk, op zijn beurt leerling van Dick Raaijmakers alias Kid Baltan. Hij voelt zich thuis in die 'school' van componeren. "Ik doceer aan het conservatorium compositie en 'Sound composition and creative technologies'. We experimenteren met voorwerpen en de vraag wat een muziekinstrument is. Zo bouwen we een persoonlijke connectie met het instrument op."

Voorwerpen die in 'Automatic Means of Human Labour' als muziekinstrument dienen, zijn elektrische gereedschappen en seksspeeltjes. "Ik heb met veel voorwerpen geëxperimenteerd, maar twee bleek genoeg. Deze twee bestrijken samen een groot deel van het frequentiespectrum voor de akkoorden en harmonieën die ik nodig heb. En het zijn twee extremen die ik allebei sterk symbolisch vond. Je zou ook alleen hun motor kunnen gebruiken, maar dat straalt niet hetzelfde uit. Nu zie en hoor je halverwege

het stuk echt zingende boormachines en vibrators."

Componeren op Morales Murguía's manier is niet goedkoop. "Ik geef veel geld uit aan experimenteren. Ik moet voorwerpen zelf in handen hebben om te zien of en hoe ik ze kan gebruiken. Daarom heb ik veel muziekinstrumenten in huis. Dat is dan een goedkope Chinese vi-

'Ik componeer altijd vanuit het perspectief van de luisteraar'

ool en geen Stradivarius, maar toch. Aan de andere kant heb ik wel een paar boormachines cadeau gekregen van de fabrikant. Je kunt de merknaam zien in de promotievideo, ja."

Een deel van 'Automatic Means of Human Labour' was al tijdens November Music in Den Bosch te horen, maar Dag in de Branding beleefde de première van het complete stuk, uitgevoerd door het Nemø ensemble. "Deze versie is een op-

dracht van iii oftewel Instrument Inventors Initiative. Dag in de Branding is een goede plek voor de première, ik heb hier tenslotte ook de prijs gekregen."

Maskers

De performers van het Nemø ensemble zijn muzikanten, maar lijken ook bedieners van machines in een industrieel proces. Op het toneel dragen ze maskers. "In het begin was dat vooral voor de veiligheid; ik gebruikte toen ook slijptolten en die gaven vonken en rondspattende metaaldeeltjes. Later heb ik de maskers erin gehouden omdat mensen zonder gezicht gedepersonaliseerd worden. Hun gevoelens doen er niet toe, ze worden deel van de machine."

Morales Murguía is niet bang dat de muziek te moeilijk of abstract is. "Ik componeer altijd vanuit het perspectief van de luisteraar. Je hoeft niet speciaal iets met moderne muziek te hebben om iets in mijn stuk te herkennen. Ik bedoel, iedereen heeft thuis wel een boormachine, nietwaar?"

Festival Dag in de Branding Editie 66 met Jan-Bas Bollen, Hugo Morales Murguía, Jimena Maldonado en Ensemble Resilience, zaterdag 4 maart, diverse locaties. Meer informatie: www.dagindebranding.nl